

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

01 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda,

Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către inculpatul *Buză Vasile* și de către avocatul *Sardari Marin* în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2021, în cauza penală de învinuire a lui

Buză Vasile XXXXX, născut la XXXXX,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2), lit. f) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 29.03.2021 – 28.06.2021;

instanța de apel: 26.07.2021 – 21.12.2021;

instanța de recurs: 18.03.2022 – 01.11.2022.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Hâncești, sediul Central din 28 iunie 2021, *Buză Vasile* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2), lit. f) Cod penal și în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la pedeapsa sub formă - **4** ani închisoare, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, **Buză Vasile** la 06 ianuarie 2021, în intervalul orelor 15:00 - 17:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în locuința lui XXXXX, situată în XXXXX, urmărind scop de profit și sustragere deschisă a bunurilor altei persoane, de pe masa din bucătărie și în prezența fiului minor al proprietarului gospodăriei, XXXXX, născut la XXXXX, a sustras un telefon mobil de model „Motorola E6s”, de culoare Peacock Blue și care era într-o husă protectoare de culoare neagră, la solicitarea ultimului de al restitui, Buză Vasile a refuzat și a plecat într-o direcție necunoscută.

Astfel, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile în valoare de 2205 lei.

Prin urmare, acțiunile inculpatului *Buză Vasile* au fost încadrate juridic în baza art. 187 alin.(2), lit. f) Cod penal, după semnele calificative - „*jaful*,”

adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile".

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul *Bundunchi Anatolie* în numele inculpatului Buză Vasile, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea individualizării pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea în privința lui Buză Vasile a prevederilor art. 90 alin. (6), lit. g) Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, cu obligarea condamnatului să presteze muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- prin stabilirea unei pedepse cu închisoare față de inculpat, acestuia i s-a aplicat o pedeapsă prea aspră în raport cu circumstanțele comiterii infracțiunii, iar în sentința de condamnare instanța nu și-a motivat soluția de aplicare față de *Buză Vasile* a unei pedepse de alternativă și astfel cea din urmă nu va corecta și reeduca inculpatul;

- prima instanță nu a reținut că inculpatul are la întreținere doi copii minori, fiind unicul întreținător al familiei;

- corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc și în condițiile aplicării față de acesta a unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei prin obligarea condamnatului să presteze muncă neremunerată în folosul comunității, or, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă ar fi insuficientă și nu și-ar atinge scopul;

- modalitatea de comitere a infracțiunii este de o gravitate medie, iar motivul și circumstanțele comiterii infracțiunii, rolul inculpatului înainte cât și după săvârșirea infracțiunii, circumstanțele atenuante în privința lui *Buză Vasile*, permite de a aplica în privința acestuia o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării pedepsei prin obligarea să presteze și muncă neremunerată în folosul comunității;

- aplicarea unei pedepse de 4 ani închisoare cu executare inculpatului Buză Vasile pentru sustragerea în mod deschis a unui telefon mobil în sumă de 2205 lei, este prea aspră și prin urmare vine în contradicție cu principiul echității care în cazul de față nu a fost respectat;

- prima instanță în sentința de condamnare nu a motivat clar și nu a argumentat poziția pentru care *Buză Vasile* ar urma să petreacă restul 4 ani în detenție;

- nu a ținut cont de condițiile de viață ale familiei acestuia, de căința activă, cât și de conlucrarea acestuia cu organul de urmărire penală și instanța de judecată, prin examinarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, ținând cont de circumstanțele reale, gradul de pericol social concretizat în valorile sociale care au fost vătămăte, precum și faptul că inculpatul are la întreținere 2 copii minori, la locul de trai se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnat pentru infracțiuni contra patrimoniului, s-a împăcat cu partea vătămată, recuperând integral prejudiciul material și moral, se căiește activ de cele comise, lipsa circumstanțelor agravante este posibilă suspendarea condiționată a executării pedepsei de 4 ani stabilită lui Buză Vasile cu aplicarea prevederilor

art. 90 alin. (6) lit. g) Cod penal, care ar constitui o pedeapsă echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

3.2. Inculpatul *Buză Vasile* prin care a solicitat casarea sentinței, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată și examinarea cauzei în procedură generală cu achitarea inculpatului pe motiv că, fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii și anume lipsește latura obiectivă și cea subiectivă.

În argumentarea apelului a invocat că:

- a fost dusă în eroare în prima instanță ca să depună cerere cu privire la judecarea cauzei în baza probelor obținute la urmărirea penală în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, ca să recunoască integral vina pentru a nu primi 7 ani de închisoare și pentru a primi numai suspendare condiționată fără închisoare;

- nu a comis această infracțiune de jaf, adică nu a sustras deschis telefonul la caz, de model „Motorola” care nu costă nici măcar două mii de lei. Inculpatul a luat telefonul să sune și cu telefonul la ureche vorbea cu taximetrist, explicându-i unde să vină în satul XXXXX, la care stradă și la care casă de locuit, după care instinctiv, cu telefonul la ureche s-a urcat în taxi, telefonul rămânând în taxi, iar a doua zi acest telefon a fost predat către partea vătămată de către taximetrist, nu de către inculpat;

- inculpatul nu s-a sustras, nu s-a ascuns de partea vătămată și de organul de urmărire penală, dar din contra, inculpatul a avut un comportament de bună credință și s-a întâlnit a doua zi cu partea vătămată, în or. Hâncești, după care au mers la taximetrist, care la rândul său i-a restituit telefonul părții vătămate. A menționat că în cadrul urmăririi penale nu au fost efectuate confruntări dintre inculpat și partea vătămată, nefiind suficiente probe declarațiile părții vătămate și martorilor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2021, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința primei instanțe fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt și de drept, ce corespund probelor din dosar, corect au fost apreciate, încadrând just acțiunile inculpatului *Buză Vasile* în baza art. 187 alin. (2), lit. f) Cod penal, conform indicilor calificativi - *"jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile"*.

Instanța de apel a menționat că cauza penală a fost examinată în prima instanță în baza art.364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, or, până la începerea cercetării judecătorești în baza cererii autentice și personale înaintate, fiind asistat de către avocat, a declarat personal prin înscris autentic că recunoaște vina integral, cunoaște probele acumulate la faza urmăririi penale și careva obiecții în privința lor nu are, nu a solicitat prezentarea altor probe.

Instanța de apel a notat că, nu a stabilit careva motive de a interveni în sentința contestată în ce privește aspectul încadrării acțiunilor inculpatului, apreciind-o ca fiind legală, adoptată cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Totodată, a indicat că din conținutul apelurilor rezultă că sentința primei instanțe a fost contestată atât sub aspectul individualizării pedepsei penale, partea apărării solicitând casarea sentinței în această parte cu emiterea unei

decizii prin care, să-i fie aplicată o pedeapsă cu suspendarea executării acesteia.

La fel, instanța de apel a reținut că inculpatul *Buză Vasile* în cererile de apel a pledat nevinovat, solicitând emiterea unei sentințe de achitare, însă în cadrul ședinței în instanța de apel a solicitat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, din ce rezultă că inculpatul recunoaște comiterea infracțiunii încriminate.

În acest context, instanța de apel verificând chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului a atestat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia (f. d. 39-40).

De asemenea, instanța de apel a constatat că sub aspectul individualizării pedepsei, prima instanță justificat a reținut că inculpatul *Buză Vasile* anterior a fost judecat prin sentința Judecătorei Hâncești, sediul Central din 23.03.2020, în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității pentru 150 ore (Vol. I, f. d. 39-40, 43-45); prin sentința Judecătorei Hâncești din 08.10.2014, în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal - amendă 11.000 lei (f. d. 46-47); potrivit caracteristicii eliberate de Primăria satului Șipoteni, r-nul Hâncești, se caracterizează ca o persoană cu un temperament nestatornic și impulsiv, anterior a fost judecat (f. d. 48); potrivit certificatelor medicale *Buză Vasile* la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află (f. d. 44, 45).

Circumstanțe atenuante potrivit art. 76 Cod penal sau careva circumstanțe agravante potrivit art. 77 Cod penal, în privința inculpatului *Buză Vasile*, nu au fost stabilite.

În continuare instanța de apel a motivat că la stabilirea pedepsei prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite de inculpat, reieșind din personalitatea inculpatului, care anterior a comis multiple infracțiuni, a fost judecat și este predispus la comiterea infracțiunilor, fiind condamnat anterior pentru infracțiuni intenționate, inclusiv contra patrimoniului, nefăcând concluziile necesare despre necesitatea corectării, nu a mers pe calea autocorectării comportamentului său, dar a continuat activitatea sa infracțională. Astfel, prima instanță just a concluzionat faptul că, inculpatul nu a conștientizat pericolul social al faptelor imputate, reieșind din caracterul infracțiunilor imputate, din caracterul infracțiunii, care potrivit prevederilor art. 16 Cod penal, se atribuie la categoria celor grave, instanța de apel a considerat că, în privința inculpatului, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii imputate, este echitabilă aplicarea pedepsei sub formă de închisoare cu executare, în limitele stabilite și prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, considerând că, doar prin aplicarea acestei pedepse, se va atinge scopul pedepsei penale.

Instanța de apel a menționat că, deși la o primă vedere, în circumstanțele cauzei sunt întrunite condițiile necesare pentru a fi aplicată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, totuși, pentru acordarea suspendării executării pedepsei se mai cere ca instanța de judecată să țină cont de faptul că, scopul pedepsei poate fi atins chiar fără executarea acesteia.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că un aspect omis de către apărăre îl constituie persoana condamnatului, sub raportul pericolozității sociale, care decurge în primul rând din fapta și din împrejurările în care aceasta a fost comisă, iar în al doilea rând de personalitatea inculpatului.

În acest sens, instanța de apel a notat că din cuprinsul sentinței, rezultă că prima instanță a indicat circumstanțele care ar constata cu certitudine că corectarea inculpatului este posibilă doar cu izolarea lui de societate, enumerând circumstanțele constatate: a ținut cont de gravitatea infracțiunilor, care se clasifică ca infracțiune gravă, săvârșită cu intenție, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat.

Astfel, instanța de apel a apreciat că deși au fost îndeplinite cerințele de iure ale instituției suspendării executării pedepsei, prima instanță a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității infractorului, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii. Numai în măsura în care se dovedește că săvârșirea faptei se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru corectarea sa, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, să decidă dacă este justificată aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În concluzie instanța de apel a indicat că, din analiza complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, precum și cel înainte și după săvârșirea infracțiunii învinuite, a considerat neîntemeiate alegațiile apelantului în vederea aplicării unei pedepse cu suspendarea executării acesteia.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că la stabilirea pedepsei inculpatului, prima instanță a ținut cont de faptul că acesta anterior a fost condamnat pentru fapte similare, a contribuit activ la stabilirea adevărului în cauza din speță, se căiește sincer de cele comise, de comportamentul inculpatului pe parcursul examinării cauzei penale.

5. Legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de apel este contestată cu recursuri ordinare de către:

5.1. *Inculpatul Buză Vasile*, în temeiul art. 427 alin. (1), pct. 6), 8), 10), 12), 15), 16) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, conform art. 90 Cod penal și aplicarea în privința sa a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia.

În argumentarea recursului a invocat că instanța de apel:

- nu s-a expus motivat asupra tuturor motivelor invocate, urmare a cărui fapt a admis erori de drept cu privire la motivarea soluției, dar și la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului Buză Vasile;

- urma să facă în partea descriptivă a deciziei reflecții motivate referitor la identitatea criteriilor care au determinat-o să constate că argumentele inculpatului apelant în partea individualizării unei pedepse mai blânde și alte circumstanțe importante ce ar permite condamnarea cu suspendarea a pedepsei stabilite inculpatului Buză Vasile ca nefondate;

- a încălcat prevederile art. art. 414-419 Cod de procedură penală, în timpul examinării cauzei, inculpatul Buză Vasile a recunoscut integral vina, s-a căit de cele comise, din materialele cauzei rezultă că partea vătămată nu are careva pretenții materiale;

- a omis de a se expune asupra argumentului avocatului și a inculpatului privind aplicarea unei pedepse cu închisoare, cu executare față de inculpat,

s-a aplicat o pedeapsă prea aspră în raport cu circumstanțele comiterii infracțiunii, iar în sentința primei instanțe, nu și-a motivat soluția de aplicare față de Buză Vasile a unei pedepse de alternativă și de aceea cea din urmă nu va corecta și reeduca inculpatul;

- nu a reținut că inculpatul are la întreținere doi copii minori, fiind unicul întreținător al familiei, ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

5.2. *Avocatul Sardari Marin* în numele inculpatului Buză Vasile la **15 iunie 2022**, care a solicitat ca în cazul în care nu se va admite recursul declarat de inculpat, și nu se va trimite la rejudecare cauza în instanța de apel, nu se va aplica suspendarea condiționată a executării pedepsei, în privința inculpatului Buză Vasile, să fie aplicate prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie.

6. La recursul ordinar declarat de inculpat în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință *procurorul*, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

7.1. *Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpatul Buză Vasile:*

În speță se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală fiind declarat în termen.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că, potrivit textului recursului, se invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 7), 8), 10), 12), 15), 16) Cod de procedură penală, dar critică decizia instanței de apel, doar prin prisma aspectelor că, *„instanța de apel nu s-a expus motivat asupra tuturor motivelor invocate, urmare a cărui fapt a admis erori de drept cu privire la motivarea soluției dar și la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului Buză Vasile”*, manifestând dezacordul cu soluțiile instanțelor inferioare de aplicare în privința lui Buză Vasile a unei pedepse cu închisoare, fără a fi dispusă suspendarea condiționată a executării acesteia în temeiul art. 90 Cod penal.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal atestă că motivele și temeiurile de recurs invocate de către inculpat, nu și-au găsit confirmarea în speță, nefiind constatate erorile de drept invocate.

Cu referire la criticile recurentului reflectate în pct. **4.1.** a prezentei decizii, precum că a fost aplicată o pedeapsă prea aspră cu închisoare, cu executare, greșit individualizată, nefiind luate în considerare toate circumstanțele ce țin de personalitatea lui *Buză Vasile*, că și-a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer de cele comise și partea vătămată nu are pretenții materiale, are la întreținere doi copii minori, Colegiul penal lărgit constată că sunt neîntemeiate, și reprezintă opinia subiectivă a recurentului ce nu poate fi acceptată.

În acest sens, Colegiul penal lărgit invocă că, din decizia instanței de apel, rezultă cert că s-au luat în considerare circumstanțele invocate supra de recurent, pedeapsa de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fiind stabilită inculpatului *Buză Vasile* pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2), lit. f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, prin reducerea cu 1/3 a limitelor pedepsei cu închisoarea, precum și a criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art. art. 7, 75 Cod penal, de cerințele prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, în vederea realizării scopului legii penale, de restabilire a echității sociale, corectare și reeducare a inculpatului *Buză Vasile*, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că aceste prevederi legale au fost raportate just la circumstanțele cauzei penale și la personalitatea inculpatului *Buză Vasile*, care și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii încriminate, motivul comiterii infracțiunii, gravitatea infracțiunii care este una gravă (art.16 alin.(4)Cod penal), de faptul că anterior a fost condamnat pentru comiterea mai multor infracțiuni (f. d. 48, vol. I).

În acest sens, instanțele ierarhic inferioare corect au reținut că inculpatul anterior a fost judecat prin sentințele Judecătorei Hâncești din 08.10.2014, în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal - amendă 11.000 lei și respectiv la 23.03.2020, în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal - muncă neremunerată în folosul comunității - 150 ore (f. d. 39-47, vol. I).

Potrivit caracteristicii eliberate de Primăria satului Șipoteni, r-nul Hâncești, *Buză Vasile* se caracterizează ca o persoană cu un temperament nestatornic și impulsiv (f. d. 48, vol. I); conform Certificatelor medicale la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află (f. d. 44, 45, vol. I), circumstanțe atenuante și agravante potrivit art. art. 76, 77 Cod penal nu au fost stabilite.

În aceste condiții, Colegiul penal lărgit consideră corectă concluzia instanței de apel că, inculpatul *Buză Vasile* nu a conștientizat gravitatea acțiunilor sale, nefăcând concluzii necesare că faptele social periculoase sunt supuse răspunderii penale, inclusiv și privarea de libertate, nu s-a corectat, continuându-și activitatea criminală, iar efectul preventiv-educativ a Legii penale în speță va fi atins doar prin executarea unei pedepse reale cu închisoarea.

La fel, având în vedere cele expuse, Colegiul penal lărgit respinge ca inadmisibile și argumentele recurentului, precum că instanțele de judecată nu au motivat corect și nu au luat în considerare toate circumstanțele cauzei la adoptarea soluției prin neaplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului *Buză Vasile*.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit atestă că sunt neîntemeiate aceste critici și acestea reprezintă opinia subiectivă a recurentului față de aceleași circumstanțe apreciate corect în speță de instanțele de judecată, or instanța de apel în decizie (f. d. 40-44, vol. II), și-a motivat just soluția de menținere a sentinței primei instanțe, prin care și-a argumentat detaliat soluția în partea individualizării pedepsei și modului de executare a acesteia, considerând-o legală, motivată și echitabilă.

În aceste condiții, instanța de recurs ordinar acceptă concluzia instanțelor ierarhic inferioare, că în privința inculpatului *Buză Vasile* nu este rațional de a fi aplicată suspendarea condiționată a executării pedepsei

conform prevederilor art. 90 Cod penal, ce este un drept discreționar a instanței de judecată, care în dependență de circumstanțele cauzei și personalitatea persoanei vinovate, *poate*, dar nu este obligată să aplice prevederile art. 90 Cod penal.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit reține că, din conținutul deciziei instanței de apel rezultă că s-a expus detaliat și argumentat asupra motivelor invocate de partea apărării în apelurile declarate, a examinat și s-a pronunțat asupra tuturor chestiunilor esențiale ce țin de individualizarea pedepsei și modalitatea de executare a acesteia în prezenta speță, fără a comite vreo eroare de fapt sau de drept ce i-ar afecta legalitatea soluției.

Mai mult, cu referire la temeiurile de recurs invocate de recurent prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 7), 8), 12), 15), 16) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit atestă că au fost invocate declarativ, fără a fi susținute prin careva argumente certe, iar în urma verificării materialelor cauzei penale și prin prisma acestor temeiuri de recurs, nu s-a identificat incidența acestor temeiuri în prezenta speță.

Astfel, motivarea deciziei instanței de apel și sentinței primei instanțe, în virtutea corectitudinii acestora și pentru a evita repetări inutile instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, cu referire la solicitarea recurentului, de aplicare în privința sa a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Colegiul penal lărgit, atestă că nu poate fi acceptată, or potrivit sentinței primei instanțe, menținută de instanța de apel, *Buză Vasile* a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2), lit. f) Cod penal, iar potrivit prevederilor art. 6 lit. d) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, prevederile acestei Legi nu se aplică persoanei inculpate pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2)-(5) Cod penal.

În consecință, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursul declarat urmează a fi respins ca inadmisibil.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul *Sardari Marin* în numele inculpatului *Buză Vasile*:

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău în cauza penală privindu-l pe *Buză Vasile*, a fost pronunțat la 21 decembrie 2021, în prezența inculpatului și avocatului său, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f. d. 26-29, vol. II), iar pronunțarea publică a deciziei integrale la **15 februarie 2022**.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia -15.02.2022. Respectiv termenul limită de depunere a recursului a fost **18 martie 2022**.

În acest context, Colegiul penal lărgit reține că la **15 iunie 2022**, conform ștampilei grefei Curții Supreme de Justiție (f. d. 63, vol. II), avocatul *Sardari Marin* în numele inculpatului Buză Vasile, declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de Lege, fără a invoca argumente întemeiate privind depunerea tardivă a recursului, deși a avut posibilitatea de a manifesta diligența necesară pentru a depune recursul ordinar în termen.

În acest sens, Colegiul penal lărgit statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Mai mult, Colegiul penal lărgit notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă a deciziei și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal lărgit reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiș vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide, că recursul ordinar declarat la 15 iunie 2022, de către avocatul *Sardari Marin*, împotriva deciziei instanței de apel din 21 decembrie 2021 este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se resping ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către inculpatul *Buză Vasile* și de către avocatul *Sardari Marin* în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Buză Vasile XXXXX**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 27 decembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena